

РЕШЕНИЕ

№ 1259

гр. София, 10.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Е СЪСТАВ, в публично заседание на втори декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Рени Коджабашева

Членове: ЙОАНА М. ГЕНЖОВА
 Антоанета Г. Ивчева

при участието на секретаря Капка Н. Лозева
като разгледа докладваното от ЙОАНА М. ГЕНЖОВА Въззивно гражданско дело № 20211100505924 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение №20024986/27.01.2021г., постановено по гр.д. №3210/2019г. на СРС, 63 състав, са отхвърлени предявените от Сдружение „Център за О.ПО Е.П.“ срещу „М-ТЕХ – М.-Д. Л.я“ ЕООД обективно съединени иски с правно основание чл.92 от ЗЗД за следните суми: 1055 лева – неустойка по чл.3, ал.5 от договор от 04.05.2016г. за предоставяне за използване срещу заплащане на софтуер във връзка с извършвани изследвания по договор с „НСБАЛХЗ“ ЕАД, дължима за периода от 13.07.2016г. до 17.02.2017г. (от която сума 537,50 лв. – неустойка за периода от 06.01.2017 до 17.02.2017г. начислена за задължение по фактура № 45/28.12.2016г.; 275,00 лв. – неустойка за периода от 13.07.2016г. до 17.02.2017г. начислена за задължение по фактура № 42/05.07.2016г., 242,50 лв. – неустойка за периода от 08.08.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 43/29.07.2016г.); 283,11 лева – неустойка по чл. 3, ал. 6 от договор от 18.05.2015г. за предоставяне за използване срещу заплащане на софтуер във връзка с извършвани изследвания по договор със „СБАЛДОХЗ София“ ЕООД, дължима за периода от 07.04.2016г. до 17.02.2017г. (от която сума 150,58 лв.

– неустойка за периода от 07.04.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 39/29.03.2016г. и 132,53 лв. – неустойка за период от 18.05.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 40/10.05.2016г.); 364,35 лева – неустойка по чл. 3, ал. 6 от договор от 30.05.2016г. за предоставяне за използване срещу заплащане на софтуер във връзка извършвани изследвания по договор с „УМБАЛ Царица Йоанна-ИСУЛ“ ЕАД, дължима за периода от 13.07.2016г. до 17.02.2017г. (от която 45,15 лв. – неустойка за периода от 06.01.2017 до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 45/28.12.2016г.; 115,50 лв. – неустойка за периода от 13.07.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 42/05.07.2016г., 203,70 лв. – неустойка за периода от 08.08.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 43/29.07.2016г.); 4439,58 лева – неустойка по чл. 3, ал. 5 от договор от 18.05.2015г. за предоставяне за използване срещу заплащане на софтуер във връзка извършвани изследвания по договор с „НСБАЛХЗ“ ЕАД, дължима за периода от 19.01.2016г. до 17.02.2017г. (от която 910,80 лв. – неустойка за периода от 19.01.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 38/11.01.2016г.; 546,83 лв. – неустойка за периода от 07.04.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 39/29.03.2016г., 2245,95 лв. – неустойка за периода от 18.05.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 40/10.05.2016г.; 736,00 лв. – неустойка за периода от 07.06.2016г. до 17.02.2017г., начислена за задължение по фактура № 41/30.05.2016г.). Осъдено е Сдружение „Център за О.ПО Е.П.“ да заплати на „М-ТЕХ – М.-Д. Л.я“ ЕООД сторените по делото разноски, а именно: 1200,00 лева - адвокатско възнаграждение с вкл. ДДС и 80,00 лева – разноски за експертиза.

Постъпила е въззивна жалба срещу решението в цялост от ищеца Сдружение с нестопанска цел „Център за О.ПО Е.П.“, чрез пълномощника адв. Х. М.. Излагат се оплаквания, че решението е незаконосъобразно и необосновано, постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила и в противоречие със събраните по делото доказателства. Решението било постановено в противоречие с изготвения доклад по делото и с разпределената доказателствена тежест в процеса. Съдът не дал конкретни и изрични указания в доклада по делото относно доказването на фактите, свързани с придобитите права върху софтуерния

продукт и предоставянето и ползването на същия от страна на ответника. Едва в решението по делото съдът изложил решаващи доводи по тези въпроси, което представлявало съществено нарушаване на правото на защита на ищеца в хода на процеса. Изводите на съда за нищожност на процесните договори били изцяло неправилни и необосновани. Въззивникът твърди, че за целите на изпълнение на процесните договори осигурил притежанието и използването на надлежни права, както и съответните кодове/ключ за използване (стартиране на работата) на специализиран софтуер за магнитна резонансна томография (ядрено магнитен резонанс) за оценка и определяне на T2*-индекс за сърдечна мускулатура и чернодробен паренхим за пациенти с всички видове „Таласемии“, за осъществяване на образна диагностика на натрупването на желязен свръх товар в сърце и черен дроб с допълнителна приставка (plug-in), за пълна оценка на натрупването на желязо в сърце и черен дроб чрез пресмятане на T2* индекс. Калкулацията на T2* индекс се извършвала на база образи от образна диагностика тип магнитно резонансна томография (ядрено – магнитен резонанс), заснети според определени изисквания и настройки. Поддържа се, че съдът не се е съобразил и не е приложил разпоредбата на чл.293, ал.3 от ТЗ. Софтуерът бил предоставен съгласно всеки един от сключените договори, ведно с необходимия код (ключ) за стартиране на работата на софтуера, което било потвърждение, че ищецът е разполагал с правата за използването на софтуера, предоставени от неговия притежател и разпространител – „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“. Действията на ответника следвало да се разглеждат като признания за съществуването на облигационната връзка, която не можела законосъобразно да бъде оспорвана от ответника едва в хода на съдебното производство. Това се потвърждавало от периодично издаваните въз основа на договорите фактури от ищеца, които били надлежно приемани и заплащани от ответника, макар и със забава, както и с оглед реалното използване на софтуера за извършване на изследвания. Съдът не обсъдил, че ответникът е трето лице по облигационното правоотношение относно придобиването на програмния продукт от неговия разпространител „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ и предоставените от същия права за използване, поради което за ответника липсвал правен интерес и правна легитимация и всички направени от същия възражения за нищожност на правата за използване на софтуера и неговия електронен код/ключ били

недопустими и неоснователни. Не било взето предвид и обстоятелството, че ответникът реално е използвал софтуера цяла една година по всеки от процесните договори и подобни доводи направени едва в хода на съдебния процес и без правен интерес незаконосъобразно и в нарушение на процесуалните правила и на материалния закон, били възприети от съда. Решаващите доводи на съда били в нарушение на чл.18а и чл.18а, ал.3 от ЗАПСП. Било налице съгласие на „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ за ползване на софтуера, като тези права били надлежно придобити от СНЦ „Организация на таласемиците в България“, а впоследствие били прехвърлени в същия обем и съдържание към ищеца. Излагат се доводи, че за да може определена компютърна програма да бъде обект на авторско право по ЗАПСП, същата следва да отговаря на посочените в чл.3, ал.1 от закона критерии, като този въпрос изобщо не бил включен в доклада по делото. Недопустимо били разгледани от съда възраженията на ответника за нищожност на договора, като се излагат доводи, че същият няма правен интерес да поддържа подобни възражения. С оглед изложеното моли обжалваното решение да бъде отменено изцяло и да бъде постановено друго, с което да бъдат уважени предявените иски. Претендират се и разноските по производството.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от насрещната страна „М-ТЕХ – М.-Д. Л.я“ ЕООД, чрез пълномощника адв. К. М.. Излагат се доводи, че решението е валидно и допустимо, а изложените във въззивната жалба основания за отмяна са неоснователни. Ищецът не направил възражения по изготвения проекто-доклад и не представил доказателства, които да установяват правото му да преотстъпва срещу заплащане ползването на процесния софтуер. Поддържа се, че предмет на процесните договори е предоставянето за ползване срещу заплащане на софтуер, който има характера на компютърна програма по смисъла на чл.3, ал.1, т.1 от ЗАПСП, поради което съставлява закрилян обект на авторското право, а ищецът не представил доказателства, които да установяват, че е носител на авторското право върху компютърната програма или да притежава права да я предоставя за ползване срещу възнаграждение. По делото се установило, че авторството на процесния софтуер принадлежи на „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“, което единствено имало право да се разпорежда с компютърната програма, в това число да я отдава под наем

на трети лица. Установявало се, че „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ е получило цена/възнаграждение срещу предоставени права за един лиценз – ползване на един компютър на програмата CMRTools за период от една година. Тази сделка не можела да бъде квалифицирана като продажба на копие на компютърната програма по смисъла на чл.4, ал.2 от Директивата и чл.18а от ЗАПСП, доколкото не удостоверявала съгласие за прехвърляне на собственост, нито за предоставяне на права за ползване на програмата за неограничено време. Поради това процесните договори, сключени за предоставяне под наем на компютърна програма без съгласието на носителя на правата на интелектуална собственост върху същата програма, били нищожни на основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД. Неоснователно било и позоваването на разпоредбата на чл.293, ал.3 от ТЗ, тъй като същата уреждала правните последици при сключване на търговска сделка без да е спазена установената в закона форма. За ответника бил налице правен интерес да оспорва действителността на договорите, тъй като ищецът претендирал заплащане на неустойки по същите.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства и становищата на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира следното от фактическа и правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, и е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Постановеното решение е валидно и допустимо. Същото е и правилно, като въззивният състав споделя мотивите му, поради което и на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите на СРС. Фактическите и правни констатации на настоящия съд съвпадат с направените от районния съд в атакувания съдебен акт констатации (чл. 272 ГПК). Събраните в първата

инстанция доказателства са правилно обсъдени и преценени от първоинстанционния съд към релевантните за спора факти и обстоятелства и с оглед обстоятелството, че пред настоящата инстанция не са ангажирани нови доказателства по смисъла на чл. 266 от ГПК, които да променят установената от районния съд фактическа обстановка в мотивите на настоящия съдебен акт не следва да се преповтарят отново приетите по делото доказателства. Във връзка доводите в жалбата за неправилност на решението, следва да се добави и следното:

Установява се от събраните по делото доказателства и не е спорно между страните по делото, че между тях са сключени 4 договора, съгласно които ищецът е предоставил на ответника срещу заплащане ползването на софтуерен продукт "CMRtools" за оценка на T2* индекс на сърдечна мускулатура, чернодробен паренхим и левокамерни показатели.

С депозирания писмен отговор ответникът е оспорил процесните договори като нищожни с доводи, че ищецът не е разполагал с право на разпространение на компютърната програма, като притежател на правата върху софтуера било дружеството „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“.

Ищецът поддържа, че е придобил правата върху софтуера въз основа на сключен договор със Сдружение „Организация на таласемиците в България“, което от своя страна придобило правото за използване на програмния продукт по сключен договор с „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“, като било налице съгласие на това дружество за ползване на продукта. Поддържа също така, че лицензите се предлагали на база за една машина за една година. В подкрепа на тези свои твърдения въззивникът представя писмени доказателства към въззивната жалба, които не са приети от съда.

Предвид съображение 6 от Директива 2009/24/ЕО държавите – членки следва да предоставят закрила на компютърните програми съгласно правото на интелектуална собственост като литературни произведения. Съобразно чл. 1, ал. 2 закрилата в съответствие с Директивата се прилага по отношение на обективизираната в каквато и да е форма компютърна програма.

С нормата на чл. 4, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Директивата са очертани изключителните права на носителя на интелектуалните права по смисъла на чл. 2 върху компютърната програма. В т. 3 от горната разпоредба е разписано

изключителното право на притежателя на права върху компютърната програма да извършва или разрешава всяка форма на публично разпространение, включително отдаване под наем, на оригинала или на копия от програмата. Разпоредбата е съответно въведена с чл. 18 от ЗАПСП.

С ал. 2 на чл. 4 от Директивата, респективно чл. 18а от ЗАПСП, е предвидено прекратяване правото на разпространение при първа продажба на територията на ЕС на оригинала или на копие на компютърна програма от носителя на авторското право или с негово съгласие, но с изключение на правото да разрешава по-нататъшното им отдаване под наем.

Програмният продукт представлява обект на авторско право по чл. 3, ал. 1 ЗАПСП, чиято защита включва неимуществените права на носителя на авторското право по чл. 15 ЗАПСП (в това число правото по чл. 15, ал. 1, т. 4 ЗАПСП наименованието или друг идентифициращ автора знак да бъдат обозначавани при всеки вид използване на компютърната програма), както и имуществените права на носителя на авторското право да използва програмата или да разрешава използването ѝ от трети лица по начините, посочени в чл. 18, ал. 1 ЗАПСП, включително да учредява изключителни или неизключителни права на трети лица за използване, респективно разпространение на програмата по реда на чл. 36 ЗАПСП.

Съобразно твърденията на ищеца, същият е придобил твърдените от него права по силата на договор със Сдружение "Организация на таласемиците в България", което сдружение черпи прехвърляните на ищеца права по сключен договор за закупуване на едногодишен лиценз за ползване на компютърната програма CMRtools с „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“, за което дружество твърди да е притежател на правата върху компютърната програма.

Предвид горесцитираните разпоредби на ЗАПСП и Директива 2009/24/ЕО притежателят на правата върху компютърна програма по смисъла на чл. 2 от Директивата, какъвто страните не спорят да е „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“, притежава изключителното право да се разпорежда с оригинала или копие на компютърната програма.

Единственото изключение от това правило е уреденото с ал. 2 на чл. 4 от директивата и чл. 18а от ЗАПСП прекратяване на правото на разпространение, първа и основна предпоставка за което е извършването на

първа продажба на оригинала или на копие от компютърната програма на територията на ЕС. Съобразно даденото задължително тълкуване на последната разпоредба с решението по дело С – 128/11 на СЕС терминът "продажба" по смисъла на Директивата следва да бъде тълкуван универсално за всички страни членки в смисъл, че продажбата е сделка, с която срещу цена едно лице отстъпва на друго правото на собственост върху една вещ, като в хипотезата на копие на компютърна програма продажба е налице, когато лицето получава право да изтегли компютърната програма и правото да ползва копие за неограничен период от време.

В случая съобразно твърдението на ищеца „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ е получило цена/възнаграждение срещу предоставени права за един лиценз – ползване на един компютър на програмата CMRTools за период от една година. Последната сделка не може да бъде квалифицирана като продажба на копие на компютърната програма по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Директивата и чл. 18а от ЗАПСП, доколкото не удостоверява съгласие за прехвърляне на собственост, нито за предоставяне на права за ползване на програмата за неограничено време, предвид на което и по делото не се установява изчерпване на правата на разпространение за притежателя на права върху процесното копие на компютърна програма, респективно по силата на общото правило на чл. 18 ЗАПСП и чл. 4, ал. 1 от Директивата единствено „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ разполага с изключителното право да се разпорежда с компютърната програма CMRtools, включително да я отдава под наем на трети лица – чл. 4, ал. 1, б. "в".

Сключеният между „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“ и Сдружение "Организация на таласемиците в България" договор следва да бъде дефиниран съобразно съображение 12 от Директива 2009/24/ЕО като "наемане" или предоставяне за ползване за ограничен период от време и с търговска цел на компютърна програма или нейно копие. Правата на лицето, получило по договор правото да използва временно компютърна програма са очертани в чл. 70 и чл. 71 от ЗАПСП, с което са имплементирани правилата на Директивата, като видно от последните, това лице не разполага с право да разпространява компютърната програма, като съобразно дефиницията на параграф 2, т. 4 от ДР на ЗАПСП действие на разпространение на компютърна програма е и отдаването ѝ под наем.

Поради това съдът приема, че Сдружение "Организация на таласемиците в България" няма правото да отдава под наем или прехвърля по друг начин ползването върху предоставените му с договор за наем/лиценз за временно ползване на програмата CMRTools от притежателя на правата „Cardiovascular Imaging Solutions Limited“, нито такива права притежава ищецът Сдружение "Център за О.ПО Е.П.", а процесните договори, сключени в противоречие с императивна правна норма (чл.18, ал.1 от ЗАПСП) – предоставяне под наем на компютърна програма без съгласието на носителя на правата на интелектуална собственост върху същата програма, са нищожни – чл. 26, ал. 1, предл. 1-во ЗЗД.

Неоснователно е позоваването от ищеца на разпоредбата на чл. 293, ал.3 ТЗ, тъй като същата се отнася към сключването на търговска сделка без да е спазена установената в закона форма и е неотносима към приетото от съда основание за нищожност на договора.

Поради изложеното и предвид съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено на основание чл.271, ал.1 от ГПК.

При този изход на спора въззивникът следва да бъде осъден да заплати на въззиваемата страна направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1200 лева. Направеното от въззивника възражение за прекомерност на заплатеното от въззиваемата страна адвокатско възнаграждение съдът намира за неоснователно, тъй като същото не надвишава съществено минималния размер, установен в Наредба №1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в редакцията към датата на сключване на договора за правна помощ – 953,61 лева, и предвид фактическата и правна сложност на спора.

По изложените мотиви, Софийски градски съд, ГО, IV-Е въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №20024986/27.01.2021г., постановено по гр.д. №3210/2019г. на СРС, 63 състав.

ОСЪЖДА Сдружение „Център за О.ПО Е.П.“ да заплати на „М-ТЕХ – М.-Д. Л.я“ ЕООД разноси за въззивното производство в размер на 1200 лева.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____